

Geschiedenis HAVO

2021

Voorbeeldvragen

Historische context Nederland 1948 - 2008

Nederland 1948-2008

---

bron 1

Op 8 juni 1945 wordt een Koninklijk Besluit gepubliceerd waarin staat dat eindexamenkandidaten dat jaar hun diploma krijgen zonder centraal examen te doen. Hierin staat:

Tegenover het tekort aan examen kennis kan de grotere levenservaring van deze leerlingen worden vastgesteld. De meeste mannelijke leerlingen zijn, zo zij al niet naar Duitsland zijn weggevoerd, ondergedoken geweest en zijn in de laatste jaren voor zodanige moeilijke problemen komen te staan als waarvoor leerlingen van hun leeftijd zelden of nooit tevoren zijn gesteld. Dit geldt ook in talloze gevallen voor de meisjes. Dat van deze gunstige regeling niet behoren te profiteren die leerlingen, die door hun houding tegenover leraren en leerlingen daartoe aanleiding gaven – gedacht is aan leden van de nationaalsocialistische jeugdstorm en leerlingen die leraren en leerlingen "aanbrachten" - behoeft geen nadere toelichting.

<http://www.anp-archieef.nl/attachment/2290702>

Gebruik bron 1.

Dit besluit moet bijdragen aan de wederopbouw **en** aan de denazificatie van Nederland.

4p 1 Leg dit voor beide uit.

maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De examenkandidaten krijgen een diploma zodat ze niet nog langer naar school hoeven, waardoor ze (met hun levenservaring) beschikbaar zijn voor de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de wederopbouw 2
- Jongeren die hebben meegewerkt aan de Duitse bezetting krijgen geen diploma, waardoor ze buiten de maatschappij worden gesteld / afstand van hun ideeën moeten nemen voordat ze een diploma kunnen halen / kunnen worden heropgevoed door scholing (waardoor de invloed van het nazisme afneemt) 2

bron 2

Foto van jongeren in een huiskamer (1959):

<https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/fotocollectie/sfa%3Acol1%3Aadat473113>

Toelichting

Op de posters aan de muur is onder meer de Amerikaanse zanger Pat Boone te zien. Op de tafel staat een platenspeler.

Gebruik bron 2.

Met deze foto kun je het ontstaan van een jongerencultuur in de jaren 1950 illustreren.

- 2p **2** Noem twee factoren die bijdroegen aan het ontstaan van jongerencultuur in Nederland en ondersteun je antwoord telkens met een passend gegeven uit de bron.

maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De jongerencultuur ontstond door (twee van de volgende):

- de invloed van Amerikaanse popmuziek / films, wat blijkt uit de posters van de Amerikaanse zanger Pat Boone.
  - de stijging van de welvaart, wat blijkt uit de grammofoon / grammofoonplaatjes op tafel.
  - de toegenomen vrije tijd, wat blijkt uit het bijeenkomen van jongeren om samen plaatjes te draaien.
-
- per juiste combinatie van factor en daarbij passend gegeven uit de bron

In 1987 startte het Erasmusprogramma, waarmee Europese studenten werden gestimuleerd onderwijs te volgen aan universiteiten in andere Europese landen.

3p 3

Licht het programma toe door:

- het Europese verdrag te noemen dat het Erasmusprogramma mede stimuleerde en
- uit te leggen welke politieke doelstelling van de Europese Unie met dit programma moest worden bevorderd.

maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Het Erasmusprogramma werd mede gestimuleerd door het Verdrag van Schengen (waardoor vrij verkeer van personen in Europa mogelijk werd) 1
- Het programma moet de samenhang / de band tussen de landen / inwoners van de Europese Unie bevorderen, omdat inwoners van de EU door in een ander land te studeren culturen binnen de EU beter leerden kennen / contacten opdeden met inwoners van andere Europese landen 2

In 1988 werden in Rotterdam en Eindhoven de eerste islamitische basisscholen in Nederland geopend.

Een bewering:

De stichting van deze scholen paste bij een verandering in de positie van gastarbeiders in Nederland.

4p 4

Leg uit:

- welke verandering in de wettelijke positie van gastarbeiders de vraag naar islamitische scholen vergrootte en
- dat de stichting van de scholen paste bij het politieke beleid van multiculturalisme.

maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De positie van gastarbeiders veranderde omdat zij een verblijfsvergunning kregen / het recht van gezinshereniging kregen, zodat ze zich permanent in Nederland vestigden / zodat het aantal islamitische kinderen in Nederland steeg (wat de vraag naar islamitische scholen vergrootte) 2
- Het beleid van multiculturalisme hield in dat binnen de Nederlandse samenleving verschillende culturen naast elkaar konden leven, de stichting van een school specifiek voor islamitisch onderwijs paste hierbij omdat het de ruimte bood voor het islamitische onderwijs naast de andere onderwijsmogelijkheden in Nederland 2